

Замора О.І., к.е.н., доцент
Войтко К.В., студентка
Науковий керівник: Замора О.І.
к.е.н., доцент
ВП НУБіП України «Бережанський
агротехнічний інститут»,
м. Бережани, Україна

РОЗВИТОК МАЛИХ ГОСПОДАРСТВ У СІЛЬСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ

Малі підприємства - досить поширена й ефективна форма господарювання. Вони мають багато таких рис, які не можуть бути притаманні великим підприємствам. Саме мале підприємство здатне найоперативніше реагувати на кон'юнктуру ринку і таким чином надавати ринковій економіці необхідної гнучкості. Ця властивість малого бізнесу набуває особливого значення в сучасних умовах, коли відбувається швидка індивідуалізація і диференціація споживацького попиту, прискорення науково-технічного прогресу, розширення номенклатури товарів та послуг.

Крім того, малий бізнес мобілізує значні фінансові й виробничі ресурси населення (у тому числі трудові й сировинні), які за його відсутності не були б використані. Про можливість малого бізнесу в цьому плані свідчить досвід економічно розвинутих країн. На малий бізнес тут припадає до 90-95% усіх підприємств і до 20-60% валового національного продукту.

Мале підприємництво – це самостійна, систематична, ініціативна господарська діяльність малих підприємств та громадян підприємців (фізичних осіб), яка проводиться на власний ризик з метою отримання прибутку [3].

Сучасний стан економічного розвитку країни потребує пошуку нових форм господарювання в сільській місцевості. Однією з таких форм може виступати саме зелений туризм, який можна розвивати, зокрема, за допомогою підприємницької діяльності. Для сільського населення це гарна можливість створити потужну інфраструктуру на території, де вони проживають. Саме тому зелений туризм і належить до одного з напрямів підприємницької ініціативи в сільських громадах.

Зелений туризм — це не лише збереження природи, але й відродження, збереження та розвиток місцевих народних звичаїв, промислів, пам'яток історико-культурної спадщини [2]. Тому розвиток туризму — один із пріоритетних напрямів розвитку малих підприємств.

Зелений туризм є сектором економіки, який демонструє стале зростання, що розширює можливості реалізації продукції малих господарств сільських територій. Продукція реалізується на місці не як сільськогосподарська сировина, а з певною доданою вартістю як готові продукти харчування. Домогосподарства, власники яких долучаються до надання туристичних послуг, вдосконалюють структуру посівів на присадибних ділянках з урахуванням потреб гостей, розширюють асортимент овочевих культур, фруктових дерев, ягідників; розвивають і урізноманітнюють присадибне тваринництво, заводять тепличне

господарство. Така диверсифікація виробничої діяльності адаптує можливості малих господарств до потреб ринку і створює передумови для їх розвитку в цьому напрямі на перспективу [1].

Перспективи розвитку зеленого туризму формуються і завдяки реалізації заходів з поліпшення благоустрою сільських садиб, вулиць, в цілому сіл, розвитку соціальної інфраструктури. Зараз, сфера обслуговування відпочиваючих відбувається на базі існуючого житлового фонду з використанням місцевих рекреаційних та інфраструктурних ресурсів. Але з певним надходженням коштів від цієї діяльності ті, хто нею займається, починають робити вкладення у поліпшення облаштування житла, вулиць, об'єднаними зусиллями добиваються зміни на краще сфери обслуговування.

Усе це не тільки сприяє розвитку села, а й, матеріалізуючи організаційні зусилля і фінансові ресурси сільських жителів та сільської громади, надає процесам незворотного характеру, що є додатковим стимулом для прийняття перспективних рішень щодо стратегії розвитку малих господарств.

Роль та функції малого підприємництва полягають не тільки в тому, що воно є одним із найважливіших дійових факторів економічного розвитку зеленого туризму, яке спирається на ринкові методи господарювання. Його важливою функцією є сприяння соціально-політичній стабільності громади, тобто воно відкриває простір вільному вибору шляхів і методів роботи на користь суспільства та забезпечення власного добробуту.

Список використаних джерел:

1. Корчинська О. О. Проблеми розвитку підприємництва у сфері сільського зеленого туризму. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Вип. 12. Ч 2. С. 60 – 63.
2. Радник старости. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/rs/2019/march/issue-1/article-42891.html>
3. Рижаківа Г. М. Роль і місце малого підприємництва в національній економіці України. Ефективна економіка. 2011. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=450>

Зайченко В. В., к.н.держ.упр., доцент
Центральноукраїнський національний
технічний університет, м. Кропивницький, Україна

ЛАНЦЮГ ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

Прискорені темпи зростання світової економіки за останні десятиліття зумовлені переорієнтуванням передових країн і цілих регіонів на шлях інтенсивного розвитку, що ґрунтується на структурній перебудові підприємств та інноваційно-технологічній модернізації. Раціоналізм такого підходу полягає у розвитку підприємств тих галузей і секторів економіки, котрі забезпечують найвищу додану вартість і стійкі конкурентні переваги. При цьому серед головних драйверів сучасного світового господарства провідна роль належить